

min Indledningstale, er Lovforslaget ikke saa uoverskueligt, at det ikke ved hurtig Udvalgsbehandling vil kunne bringes frem til Vedtagelse her i Tinget, hvis der er Villie dertil.

Den højtærede Handelsminister udtalte endvidere, at der var Ting i § 2, som han ikke mente at kunne tiltræde. Men hvis der bliver nedsat et Udvalg her i Tinget, vil det maaske være muligt at enes om Ændringer i den Retning, Ministeren kunde ønske. Det samme gælder om andre Enkeltheder i Lovforslaget, som Ministeren var betænkelig ved.

Jeg skal derfor under Sagens videre Behandling tillade mig at stille Forslag om, at Lovforslaget henvises til et Udvalg.

J. C. A. Larsen: Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Busk) har i Dag ved Motiveringen af Lovforslaget ligesom den Dag, da Lovforslaget blev forelagt, udtalt, at det mindre Haandværk var vanskeligt stillet og trængte til al den Støtte, det kunde faa. Heri er jeg ganske enig med den ærede Ordfører. Den højtærede Minister udtalte før, at alle Erhverv herhjemme var inde i en Krise. Det er vist fuldstændig rigtigt, men et af de Erhverv, man hører mindst fra, er Haandværket.

Det er saa afgjort rigtigt, hvad den ærede Ordfører for Forslagsstillerne sagde, at Haandværket for Øjeblikket befinder sig i en stærk Krise; men jeg tror ikke, det er mere Gæld eller større Renteydelse, Haandværket i Øjeblikket har Brug for, absolut ikke, nej, det, Haandværket har Brug for, er Arbejde. Der er næsten ingen Haandværkere, som har noget at bestille. Bygningshaandværket staar stille, og en hel Del andre Fag er omformet, saaledes at der ikke er noget Arbejde. Og spørger man Haandværkerne, hvor det kan være, siger de: Ja, Landbruget; vore Kunder, siger, at vi tager for store Priser; det er det, der skal være Grunden til, at der er saa lidt at bestille for Haandværkerne. Jeg tror derfor, at den bedste Hjælp til Haandværket er at bringe dets mange Udgifter ned, Udgifter til Ansvarsforsikringer og Forsikringer paa mange forskellige Omraader, Skatter og Lejeudgifter, og i den Henseende mener jeg, at Ministeriet er slaaet ind paa en Vej, som i meget høj Grad vil gavne det mindre Haandværk.

Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne udtalte, at der var 89 000 selvstændige Haandværksvirksomheder, hvoraf de 82 000 ikke beskæftigede over 5 Arbejdere. Det er vist rigtigt nok. Jeg er fuldstændig

enig i hans Udtalelse om, at det vil være gavnligt for hele vort Samfund at bevare disse mindre, selvstændige Virksomheder. Det vilde være til stor Skade for vort Haandværk, dersom man, som der for øvrigt har været saa megen Tale om i den senere Tid, gik til en stærk Koncentration, til Samling af Bedrifterne. Den gode Haandværkeruddannelse faas jo bedst i de mindre Haandværksvirksomheder, og det vilde være til ubodelig Skade for vor Læringsundervisning, dersom disse ikke skulde kunne opretholdes i nogen Grad, som de er i Øjeblikket. Men, som sagt, for mig staar det saaledes, at det er ikke en Forøgelse af Gældsposterne og Renteudgifterne, man skal arbejde hen til.

Nu talte den ærede Ordfører for Forslagsstillerne om Driftslaan til mindre Landbrugere, som særlig for en Række Aar siden blev benyttet en Del. Jeg mindes inderlig godt disse Driftslaan. Jeg har i frisk Erindring, at en Kunde af mig, en lille Landbruger, hver Gang han skulde op og betale den Sum, som var forfalden — han skulde nemlig indbetale den, og saa skulde han vente en lille Tid, før han kunde faa Laan igen —, kom ind til mig og spurgte, om jeg kunde hjælpe ham med et lille Hundrede Kroner. Det er nemlig det, der sker, naar man aabner Adgang til disse Laan. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne sammenstillede dette med Laan til mindre Landbrugere, men vi, der staar i det praktiske Haandværk paa Landet, ved, at de to Ting kan ikke sammenstilles. Selv i et lille Landbrug er der altid nogen Garanti. I dette Tilfælde skal Haandværkerne slutte sig sammen og danne Garantien, og jeg er noget angstelig for, at man ikke kan faa samlet de fornødne Garantisummer, fordi de fleste af dem, der trænger til disse Penge, ikke selv har noget som helst at stille i Garanti. Det bliver de enkelte, som har lidt, der kommer til at bære de eventuelle Tab. Saadan vil Resultatet blive. Jeg kan sige desværre, men saadan er det, og man maa se paa Tingene, som de er.

Naar der i Lovforslaget staar, at Laanene skal benyttes til Indkøb af Maskiner, Redskaber og Raavarer til bestaaende Bedrifter og eventuelt til Oprettelse af ny Virksomhed, saa spørger jeg den ærede Ordfører for Forslagsstillerne: naar nu en lokal Kreds af Haandværkere har dannet en saadan Driftslaaneforening og der foreligger et Andragende fra en Mand, som har tænkt at slaa sig ned og danne en ny Bedrift her, hvor Konkurrencen i Forvejen